

SOŠKI TEDNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto III. Štev. 4

Celoletna naročnina	230 Lir
Polletna	120 "
Posamezna številka	5 "
Za Jugoslavijo	3 Din

Gorica, sobota 25. januarja 1947

ZLOČINCI DO KRAJA

Ni je skoro dežele na svetu, kjer bi se ljudstvo tako kompaktno borilo za svojo osvoboditev, kot se je ljudstvo na Primorskem. Pravitako je malo dežel, kjer bi okupator tako divjal, kot je pri nas. Visoke žrtve — vsak deveti človek — ogromna materialna škoda, so živa pričča odločnega odpora in borbenosti prebivalstva, ki ni štedilo v naporih za dosego svoje svobode. Da je bil odpor splošen in narodnoten, dokazujejo vsepovsod požgane vasi in obcestni spomeniki na grobovih padlih partizanov. Komen, Rihemberk - Renče, Miren - Peterneli, Hruševlje - Volče, Žaga itd. so spomeniki in zgovorna pričča divjanja okupatorjevih razbojnikov in njihovih hlapcev - izdajalcev. So pa tudi dokaz enotnosti in enotne borbe vse dežele.

Toda pri vseh narodih se dobijo, zlasti v času take preizkušnje, Judeži in pohlevni hlapci. Tudi pri nas je bilo nekaj takih iškarjotov, ki so izdajali naš narod — jcu in mu zasajali nož v hrbet zato, da bi si zagotovili poizjaje boljše plačanih hlapcev gospodarja — tujca, ki je neusmiljeno iztrebljal naš narod in ru zapisal pogin. Takih hlapcev je bilo in je ostalo po nas sicer zelo malo in so še ostali. Njihovo zločinsko dejanje je bilo toliko večje, v kolikor so zavestno zavajali in slepili neuko ljudstvo in ga tirali v vrste okupatorja, na pot izdajstva. Tako je nekaj zapeljanih fantov v gornji Soški dolini šlo k domobrancem. Vso odgovornost za to nosi tisti par zločincev, ki so z vsemi sredstvi, tako iz prižnice, kot iz spovednice, v eni in drugi obliki, tiho in odkrito, slepili in zapeljevali poštenega človeka v službo okupatorja — v izdajstvo. Laž ima kratke noge. Doživeli so poraz in ko bi morali polagati obračun svojih zločinov, so ušli pred pravico in ko so se kasneje, ko jim je hvaležna ZVU nudila vsako pomoč in kritje pred obračuni za zločinska dejanja, so svoje podlo delovanje nadaljevali in varali ljudstvo, češ da bo pri nas vekomaj kraljevala in zatirala ZVU in njena demokracija, demokracija CP, črne borze, brezposelnosti, pretepanja, streljanja, neredov. Zopet so se uštelili in čas je spet dal prav nam, našemu ljudstvu, ki se je še nadalje borilo z vso vztrajnostjo in silo za priključitev k Jugoslaviji, da zaživi končno zasluženo srečno življenje v bratskem objemu vseh narodov Jugoslavije.

Spet se umikajo ti zločinci pravici in spet skušajo, kot so delali prej, spraviti v nesrečo in v taborišča čim večje število zapeljanih toda v bistvu poštenih in delavnih ljudi. Spet hočejo pripraviti čredo ponižnih hlapcev anglo-ameriških imperialistov, ki naj bi šla služiti njihovim interesom v Ameriko, v podjarmljeno Italijo. Vendar je vse njihovo zastrahovanje, slepljenje, zapeljevanje rodilo kaj klaverne rezultate. Množice zasmehujejo te izdajalce. Pravitako se posmehujejo prizadevanju »dobrotljivih« zavezniških guvernerjev, ki »pravočasno« opozarjajo na izselitev in še v zadnjem času, ko v našo srečo zapuščajo to trpinčeno zemljo, skušajo špekulirati in ustvarjati probleme, ki jih pri nas ni.

Lenin in njegovo delo

Vse mestne četrti in vasi Goriške so proslavile 23. obletnico smrti največjega človeka zgodovine

Ko je 21. januarja 1924 po dolgi in težki bolezni V. I. Lenin zatislil za vedno svoje trudne oči, ni samo sovjetsko ljudstvo v neizmerni žalosti spoznalo težo in nenadomestljivost izgube, temveč delovno ljudstvo vsega sveta. Vladimir Iljič Lenin (Uljanov) ustanovitelj boljševizma in prve socialistične države na svetu, se je rodil l. 1870 v Simbirsku (sedaj Uljansk). Kot 17 leten mladenič se je pridružil revolucionarnemu gibanju, kateremu je ostal zvest do zadnjega diha. Leta 1895 so ga caristične oblasti aretirale, dve leti pozneje pa je že moral romati v daljno Sibirijo. Toda povsod kjer se je nahajal, bodisi v ječi ali pregnanstvu, ni nehal z revolucionarno borbo. Leta 1900

je zapustil Rusijo ter odšel v tujino, kjer je začel izdajati časopis »Iskra«. To Leninovo glasilo je bil plamen, ki je gradil partijo revolucionarnih marksistov ter pripravil revolucijo. L. 1905 se je veliki borec vrnil v Rusijo ter vodil revolucionarno gibanje.

Toda razmere niso bile še zrelе in prva ruska revolucija l. 1905 je bila premagana. Zopet je Lenin zapustil domovino ter se nastanil v inozemstvu, kjer je razvil veliko aktivnost v borbi za partijo ter nadaljeval na izkušnjah vse priprave za revolucijo. Leta 1912 je na Leninov predlog postavila partija boljševikov na čelo revolucionarnega gibanja v Rusiji svojega najzvestejšega tovariša in soborca, I. V. Štalina.

Najzvestejši sin ruskega naroda

Lenin je izvršil ogromno delo za zmago socializma v sovjetski deželi. V okoliščinah, ki bi vsakega drugega potrle in uničile, je Lenin pokazal pot obnove in socialistične pregraditve narodnega gospodarstva. Z njegovim imenom so povezane najvažnejše pridobitve in zmage sovjetske oblasti in sovjetske znanosti. Nobenega področja vede ni, da ga ne bi bil Lenin, ta veliki učenjak, obogatil z največjimi idejami.

Največji človek sodobnosti, oborožen z vsem bogastvom človeškega znanja in kulture — to je bil Lenin, najzvestejši sin ruskega naroda. Bil je poln čustva narodnega ponosa, ponosa na narod, ki je ustvil mogočno državo, bogato, cvetočo kulturo, napredno znanost in umetnost.

Na Rdečem trgu v Moskvi, v mavzoleju, ki je zgrajen iz rdečega in črnega granita, počiva truplo ustanovitelja in voditelja boljševiške partije, ustanovitelja prve socialistične države na svetu, V. I. Lenina. Od blizu in daleč, iz zadnjih koncev velike sovjetske države, pa tudi iz tujine, se vrstijo delegacije ter ogromne množice, da se dnevno klanjajo njegovemu spominu. Tisti dan, junija 1941, ko je nacistična Nemčija napadla Sovjetsko zvezo, je mavzolej obiskalo 18000 ljudi, po večini moških, ki so odhajali na fronto. Prišli so se poslavljati od Lenina s prisego, da se bodo junaško borili v vrstah Rdeče armade, za obrambo pridobitev tistega junaškega boja, ki sta ga vodila Lenin in Stalin.

Lenin v Petrogradu

Po strmoglavljenju carizma leta 1917 je Lenin prišel v Petrograd ter započel največje revolucionarno gibanje, kar ga pozna človeška zgodovina. Oktobra istega leta so delavci in kmetje pod vodstvom genialnega Lenina in njegovega najpredanejšega prijatelja Štalina izvojevali zmago nad izkoriščevalci in zatiranci. Oblast so prevzeli sovjeti. Lenin je bil izvoljen za predsednika Sovjeta ljudskih komisarjev.

Z nadčloveško energijo, ki jo čutijo v sebi samo veliki ljudje, ki ljubijo čez vse velike ideje in začrtane cilje, se je Lenin lotil izgradnje države novega tipa, države, kjer je ljudstvo gospodar. Njegova tesna povezanost z ljudstvom, njegova udanost in

ljubezen do ljudskih množic je obrodila bogat sad; delovne množice so mu bile udane ter so mu sledile od zmage do zmage. Takoj prve dni po Oktobrski revoluciji je postavil Lenin geslo obrambe sovjetske domovine. Dejal je, da je osnovna lastnost sovjetskega človeka hrabrost, pogum, preziranje strahu v borbi, pripravnost boriti se skupaj z ljudstvom proti sovražnikom domovine. Jasno in odkrito je izpovedal, da so to slišali in občutili vsi zapadni reakcionarji, da morajo biti narodi svobodni in enakopravni. Proglasil je novo boljševiško politiko prijateljstva in bratstva med narodi bivše carske Rusije.

Goriško ljudstvo se klanja spominu velikega genija

Milijonske demokratične množice vsega sveta se danes ob spominu na Lenina bolj kot kdajkoli oklepajo Leninovega gesla — pravice do samoodločbe narodov, iz dneva v dan se krepijo in množijo demokratične sile sveta s Sovjetsko zvezo na čelu za resnično ljudsko demokracijo in proti vmešavanju posameznih držav v notranje zadeve drugih.

Tudi naša Primorska ter vse demokratične množice Goriške - Slovenci in Italijani - se ozirajo danes na velikega ustvarjalca, ki je znal vzgajati v ljudeh ljubezen do domovine in utrjevati enotnost med narodi. Po mestnih četrtih Gorice ter po vseh vasih

so se vršile svečane proslave Leninove smrti. Žal pa je moralo letos goriško ljudstvo počastiti spomin na velikega bojevnika le v skromnem merilu, v tesnih prostorih, ker so anglo-ameriške zasedbene oblasti zasedle Ljudski dom in dvorano ter s tem onemogočile vsako proslavo v večjem obsegu. Na vseh komemorativnih proslavah je bila osvetljena podoba in vloga genialnega nadaljevalca naukov Marksa in Engelsa, ki je v družbi Štalina izvršil veliko socialistično revolucijo in ustvaril za ogromno večino človeštva nove poti do boljšega življenja in lepše bodočnosti. Slava velikemu Leninu!

POLITIČNI PREGLED

Uradna svečanost za podpis mirovnih pogodb z Italijo, Madžarsko, Bolgarijo, Romunijo in Finsko bo 10. februarja v Parizu

Bliža se 10. februar in z njim podpis mirovnih pogodb, ki se tudi nas neposredno tičejo. Zanimivo je tudi, kako je z veljavnostjo mirovnih pogodb. Do sedaj vemo, da je te pogodbe že podpisal ameriški zun. minister Byrnes in po podpisu predstavnikov štirih velesil (v Parizu) bodo pogodbe podpisale male zavezniške države in nazadnje seveda tudi bivše sovražne države. Sedaj pa se vprašamo kdaj bodo prav za prav stopile v veljavo? Pogodbe bodo stopile v veljavo, ko bodo položile ratifikacijske

(odobritvene) listine države, ki so podpisale premirje. Tako bo italijanska pogodba stopila v veljavo, ko bodo položile Velika Britanija, ZDA, Sovjetska zveza in Francija odobritvene listine. Na ta način ni potrebno da jo odobrijo (ratificirajo) bivše sovražne države, kajti pogodba stopi v veljavo brez njihovega pristanka. Z italijansko mirovno pogodbo bi potemtakem bilo takole: stopila bi v veljavo tudi če je Italija ali Jugoslavija ne bi odobrili. Seveda ni v tem primeru mogoče zahtevati, da bi bila pogodba obvezna med tema dvema državama. Če hočemo omeniti še pogodbe z Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo, potem je jasno, da bodo stopile v veljavo, ko bodo položile Združene države Amerike, Velika Britanija in Sovjetska zveza ratifikacijske listine. In za Finsko velja pravilo, da bo pogodba polnomočna, ko bosta Velika Britanija in Sovjetska zveza položili ratifikacijske listine.

Toliko o veljavnosti mirovni pogodbe, ki bodo svečano podpisane v Parizu 10. februarja prihodnjega meseca.

Volitve v Sejm na Poljskem Odločilna zmaga demokratičnega bloka

Preteklo nedeljo so bile volitve tudi na Poljskem.

Opaziti je bilo, da se reakcionarni zapad živo zanima za usodo Mikolajczykove agrarne stranke, ki je vpregla svoj voz z zapadom.

A po dosedanjih rezultatih pričaja izid volitev v velikih mestih Poljske in gosto naseljenih industrijskih središčih o veliki zmagi bloka demokratičnih strank (80% mandatov). Ako vzamemo Dolnjo Šlezijo (zapadno področje), potem vidimo, da je tam glasovalo 91% volilcev za blok demokratičnih strank in komaj 6% za Mikolajczykovo politiko.

Ko je v Varšavi prišel volit Stanislaw Mikolajczyk, ga je množica ljudstva, sprejela z vzkliki: »Vrni se v London! Proč s Schumacherjevim prijateljem! Izdajalec!« (Schumacher je znani nemški socialist, ki je enako kot

Mikolajczyk vpregel svoj voz na zapad).

Dosedanji rezultati volitev na Poljskem so naslednji:

Povprečna udeležba volilcev v vsej državi je bila 87%. Od skupnega števila mandatov iz okrožnih list, ki znaša 372 mest, so dobili:

Blok demokratičnih strank in sindikatov 327 mandatov;

Poljska kmečka stranka (Mikolajczyk) 24 mandatov;

Stranka dela 10 mandatov;

Poljska kmečka stranka (Nowe Wyzwolenie) 7 mandatov;

ostale skupine 4 mandate.

Poljski ministrski predsednik Osułka Morawski je podal izjavo, v kateri je podčrtal pomen velike zmage demokratičnega bloka, ki je iz delnih rezultatov že jasno razvidna.

Nepričakovan odstop De Gasperijeve vlade

Najprej se je izvedelo iz Rima, da je italijanski zunanji minister Nenni odstopil. In takoj po povratku ministrskega predsednika De Gasperija iz Združenih držav Amerike je prišla vest, da je v Italiji vladna kriza, ker je De Gasperi predložil začasnemu predsedniku De Nicoliju ostavko

svoje vlade.

Italijanska socialistična stranka je izdala poročilo, v katerem obsoja De Gasperijev odstop, ki ni v skladu z običajnim ustavnim in parlamentarnim postopkom, kajti De Gasperi se ni pred svojim odstopom posvetoval z ministrskim svetom in ustavo-

dajno zbornico in ni prej poročal ministrskemu svetu o izidu svoje- ga potovanja v Združenih drža- vah in o obveznostih, ki jih je v tej zvezi prevzel.

Nekateri stavijo odstop De Gasperija v zvezo z njegovim ne- davnim potovanjem v Washing- ton. Kakor znano hočejo Ameri- čani popolnoma podrediti Italijo in De Gasperi bi rad zagotovil Amerikancem, da pojde njihov denar za njihovo vplivno podro- čje.

Vprašanje pa je, ali bo mogoče sestaviti vlado brez komunistov. V takem slučaju bi ne bili v vla-

di niti socialisti, kajti obe stran- ki sta s sporazumom med seboj povezani.

V zvezi s podpisom mirovne pogodbe pa se širijo glasovi, da namerava De Gasperi zvrniti podpis na druge.

Pietro Nenni (socialist) je kot zadnje dejanje, ko je še vršil posle zunanega ministra Italije, izročil poslanikom velesil v Ri- mu noto italijanske vlade, v ka- teri je rečeno, da želi vlada olaj- šav z dvostranskimi dogovori, potem ko je vzela na znanje be- sedilo mirovne pogodbe.

Iz bratske Češkoslovaške

Novi češkoslovaški zemljepisni atlas

Državno založniško podjetje v Pragi bo v najkrajšem času iz- dalo nov zemljepisni atlas sveta, na katerem je pod vodstvom vseučiliškega profesorja Dr. Jo- sefa Doberskega - Pehla delalo 26 strokovnjakov 10 let. Tehni- čna dela je izvedel češkoslovaški deodetski institut. Novi atlas bo dostojno predstavil inozemstvu češkoslovaško znanost in grafi- čno tehniko.

Češkoslovaški umetniki o svojem potovanju po Sovjetski zvezi

Češkoslovaški umetniki Josef Palničec, Alexander Plocek, Mi- loš Sadlo in Alfred Holecck, ki so v teku šestih tednov absolvi- rali v različnih mestih Sovjetske zveze 30 koncertov, so na kon- ferenci s praškimi novinarji go- vorili o svojih vtisih iz Sovjet- ske zveze. Češkoslovaški umetni- ki so predvsem poudarili dej- stvo, da je češka in slovaška gla- sbena umetnost v Sovjetski zve- zi zelo cenjena in z navdušenjem sprejemana. Sovjetska vlada iz- redno podpira kulturo in umet- nost med svojimi narodi. Češko- slovaški umetniki so se na svoji turneji po Sovjetski zvezi srečali z največjimi sovjetskimi umetni- ki Soštakovičem, Mravinskim, Ojstraham, Prokofjevem in so soglasno ugotovili, da je njihova tvorba in umetniško delovanje izredno popularno v najširših slojih ljudstva in da sovjetska vlada na vse načine pomaga svo- jim umetnikom. Sergej Prokofjev je zaupal slavnemu češkemu vi- olinistu Alexandru Plocku izved- bo svoje prve violinske sonate v Pragi. Na Češkoslovaško bo pri- šlo v dosledni dobi večje število sovjetskih umetnikov, ki bodo v različnih češkoslovaških me- stih priredili svoje koncerte. Z novejših čeških skladateljev ima v Sovjetski zvezi največji uspeh Leon Janaček. Češkoslovaški umetniki so z velikim navduše- njem govorili o sovjetskem kul- turnem življenju, ki se po vojni izredno hitro razvija, kakor tudi o velikem graditeljskem poletu sovjetskih narodov. To se je zla- sti videlo v mestu Leningradu, ki je danes zopet središčo kulturne- ga življenja in takorekoč povsem obnovljen kljub temu, da je v vojni nečloveško trpel!

Mar. ščanje danarnih vlog na Češkoslovaškem

Na dan 31. oktobra 1946 je bi- lo v vseh denarnih zavodih, ban- kah in hranilnicah vloženo v če- ških deželah v hranilnih knjiži- cah 9.979.000.000 Kčs v novem denarju, na tekočih računih pa 22.250.000.000 Kčs, skupno 32 mi- lijard in 229 milijonov Kčs. V istem času je pa bilo na Slova- škem vloženo novega denarja v hranilnih knjižicah za 1 milijardo 740.000.000 Kčs in na tekočih ra- čunih 5.744.000.000 Kčs, skupno 7 milijard in 490 milijonov Kčs.

Proizvodnja šivalnih strojev na Češkoslovaškem

Med največjimi proizvajalci ši- valnih strojev na Češkoslova- škem je narodno podjetje »Zbro- jovka« v Brnu, ki izdeluje svoje odlične šivalne stroje v podru- žni tovarni v mestu Vsetinu na Moravskem. V letu 1947 bo »Zbrojovka« vrgla na trg 14.000 šivalnih strojev. Poleg tega pa izdeluje tovarne rezervne dele šivalnih strojev tujega izvora in pripravlja proizvodnjo šivalnih strojev za krojače, krznarje in čevljarje.

Češkoslovaška zaloga s koranom ves muslimanski svet

Steinbrennerjeva tiskarna v mestu Vimperku na južnem Če- škem je vsemu svetu znana v proizvodnji molitvenikov, ki jih je tiskala v 24 različnih jezikih in razpošiljevala po vsem svetu. V teh dneh je tiskarna razširila svojo proizvodnjo s tiskom mi- niaturnega korana v velikosti 3,5x5 cm. Ta miniaturna knjiži- ca obsega ves Koran, ki je tiskan z drobnim tipom na fotohemigra- fičen način na tankem papirju. Muslimani imajo običaj, da no- sijo miniaturni koran na svile- nem traku okrog vratu in ga čita- jo s pomočjo povečevalnega ste- kla, ki ga tudi nosijo istočasno s seboj. Za miniaturne korane če- škoslovaške proizvodnje vlada v vsem muslimanskem svetu zelo veliko zanimanje in tiskarna je dobila že velika naročila iz se- verne Afrike, Egipta, Bosne in Hercegovine, držav Levante, Tri- polisa, Albanije, Tunisa, Indije in Sudana.

Na pragu „Prvomajskega tekmovanja“

Vsa Goriška se z navdušenjem pripravlja na trimesečno tekmo- vanje, ki se bo pričelo 1. februar- ja. Po vseh okrajih so bile usta- novljene komisije, ki so že pri- stopile k sestavljanju okrajnega okvirnega načrta. Trimesečno tek- movanje bo v glavnem začelo gospodarski in kulturni sektor. V novem tekmovalnem b- lo go- riške množice s še večjim po- dvigom pokazale, da nocoj zas- tati za brati, ki že uživajo svob- odo, temveč šli bodo pomorno na prostovoljno delo, da izpriča- jo pred vsem svetom svojo ude- lost in ljubezen do skupne do- movine.

Okraj, zastopani po svojih ljudskih organizacijah so z elji- kim razumevanjem in navduše- njem sprejeli sklep okrožnega odbora SIAU o napovedi tekmo- vanja ter so si že na pri- pravljajalnih sestankih zasnovali koristne ter stvarne sklepe, ki čakajo samo na izvršitev.

Naša goriška dežela ni mogla do sedaj razviti svojega gospo- darsko - kulturnega poletja v tisti meri, kakor bi si to želela, zato pa hoče z novim trimesečnim tekmovaljem vse to nadomestiti ter tako enakovredna pristopiti v skupno družino FLRJ.

Dol s krinko! Protest Kanalcev

Načrtno zavajanje anglo - ame- riških oblasti v Soški dolini, ki že delj časa širijo preplah med našimi množicami, je zbudilo med vsemi ljudskimi množicami val ogorčenja. Nosilci zaupne uprave so skupno s svojimi po- drejenimi organi poostriili sovražno protiljudsko propagando, s katero bi hoteli popolnoma zbe- gati mirno prebivalstvo in ga pripraviti, da bi zapustilo rodno zemljo.

Izmed neštetihih resolucij, ki jih imamo pred seboj, objavljamo ono iz Kanala, ko je 129 samih tržanov povzdignilo svoj glas proti tej nezaslišani propagandi.

Gospodu guvernerju

v Kanalu

Spodaj podpisani vaščani iz Kanala najodločneje protestira- mo proti Vašemu izzivalnemu razglasu z dne 17. I. 1947.

Zgražamo se nad Vašim zadr- žanjem, ko skušate spravljati ljudi v napetost in ustvarjate umetno alarmiranje.

Vemo, da težko zapuščate našo lepo Primorsko, toda vedeti mo- rate da ti kraji niso vaši, niti za vas in za vašo demokracijo. Ti kraji in naša vas so se že nešte- tokrat izrekli za priključitev k Jugoslaviji, za maršala Tita ter

že težko čakamo dneva odreše- nja. Dovolj smo pretrpeli pod raznimi okupatorji, zato obsoja- mo vsak poizkus zavajanja po- štenega ljudstva ter obsojamo obenem Vašo podporo, ki jo nu- dite tistim kriminalnim elemen- tom, ki se lahko bojijo nove Ju- goslavije in ljudstva, pred kate- rim bi morali po sklepih moskov- ske konference odgovarjati za svoje zločine.

Zakaj ne govorite o taboriščih, kamor hočete tirati naše ljud- stvo? Zakaj ne govorite o stanju, ki vlada v ograjenih taboriščih za izseljence in begunce v Italiji? Znano nam je, da je za najodgo- vornejše kriminalce poskrbljeno, toda zavajati pošteno ljudstvo ter ga tirati v pogin je zločinsko dejanje.

Na Vašo žalost so vsi upi in špekulacije zaman. Mi ostanemo na naših tleh v srečnem pričako- vanju skorajšnje priključitve. Vam pa želimo srečno pot v Va- še rodne kraje. Naš klic pa je in ostane:

Hočemo Jugoslavijo!
Naj živi Titova Jugoslavija!
Naj živi maršal Tito!

Smrt fašizmu — svobodo naro- du!

(Sledijo podpisi.)

Za obnovo cest v karlovškem okrožju so preteklo leto porabili okrog 15 milijonov din.

V nedeljo je bil izročen pro- metu 250 m dolg in 32 m visok železniški viadukt pri vasi Oto- vec na belokranjski progji. Za obnovev mosta je bilo potro- šenih 545 vagonov različnega ma- terijala. Pri izgradnji mosta so bi- le častno zastopane tudi mladi- ske čete.

Delavstvo splošne stavbene družbe v Mariboru je prejelo častno diplomu kot znak prizna- nja za veliko in pomembno delo v letu obnove 1946. Med izvrše- nimi deli naj omenimo most čez Drino v Zvorniku, most pri Me- tliki ter železniški most v Pan- čevu.

**CITAJTE IN SIRITE
„SOŠKI TEDNIK“**

Občni zbor „Delavskih zadrug“ v Gorici

V nedeljo, 19. t. m. je zasedala v kinodvorani »Moderno« skup- ščina članov Delavskih zadrug, katere namen je bil izvolitev de- legatov za glavno skupščino v Trstu. Izvoljen bo namreč v naj- krajšem času nov upravni odbor Delavskih zadrug na res demo- kratični podlagi.

Zasedanje je otvoril delegat iz Trsta, dr. Timeus, ki je v imenu Uprave in Ravnateljstva Delav- skih zadrug pozdravil številne udeležence. V kratkih besedah je orisal pomen skupščine, ki ima nalogo izvoliti 5 delegatov za glavno skupščino in nadzorniški odbor. Za poslovnega predsedni- ka zasedanja je bil izvoljen prof. Mulič, za overovatelja pa Mi- lena Mozetičeva in Franc Križ- man. Nakar je delegat iz Trsta tov. Ferjančič orisal zgodovino Delavskih zadrug in važnost te- ga občnega zbora, ki se šele po četrtsotletju zopet vrši na demo- kratičen način. Med drugim je dejal, da je končno prišla ura, ko lahko spregovorijo redni čla- ni in izrečejo svojo voljo, kdo naj upravlja to veliko podjetje, ki je izraz požrtvovalne volje in gospodarskega smisla našega ljudstva. Govoril je o bogastvu, ki ga to podjetja predstavlja, in dejal, da ima 126 poslovalnic ši- rom naše dežele. Bilo pa jih je več, ki so bile uničene radi voj-

nih dogodkov. V Komnu pa so poslovalnico požgali fašisti. Tudi glavno skladišče Delavskih za- drug v Trstu je bilo bombardira- no, da je bila škoda ocenjena v letu 1945 na 38 milijonov lir. Ne- katere poslovalnice so bile tudi poškodovane tako, da znaša ško- da čez 10 milijonov lir. Nacifas- tična okupacija pa je popolno- ma izžepala podjetja tako v bla- gu kakor tudi finančno. Brza operacija Jugoslovanske armade pri Trstu, ki je odločila na kra- ški planoti bitko za Trst, je bila sreča za Delavske zadrug, ker jim je bilo omogočeno nadalje poslovati in zalagati ljudstvo s potrebno hrano, kajti Delavske zadrug so prehranjevale v Trstu 20% prebivalstva.

Ko je govoril o preteklosti teh zadrug je omenil, da jih je usta- novil tržaški proletariat 1903 e- ta »Sedaj pa pristopamo k obna- vi in delu, da bomo končno z red- nim in demokratično izvoljenim in upravnim odborom« — je dejal delegat Ferjančič — »služili res- ničnim namenom, za katere so bile Delavske zadrug ustanov- ljene«.

Že leta 1925 je fašizem uničil resnično združnost in prizade- jal združnemu življenju najbu- že udarec. Istega leta 1. januarja so bili imenovani posebni komi- sarji in Delavske zadrug so po-

stale pravo orodje fašistične stranke, ki si je začela preko De- lavskih zadrugnih poslovalnic utirati pot na podeželje in naše kraje. Fašizem je napravil iz De- lavskih zadrug ekspanzionistično orodje za našo pokrajino kot je napravil iz takozvane »Coopera- tiva Carnica« šovinistično oro- dje za ekspanzijo proti Trbižu in iz »Sindacato agricolo« sredstvo fašistično prodiranje proti Bren- nerju.

Ko je delegat govoril o organi- zacijskem stanju je dejal, da šte- jejo danes Delavske zadrug nad 55.000 članov v sami Juljski kra- jini in da je sedaj njih naloga iz- voliti 200 delegatov za glavno skupščino v Trstu. V Gorici je 1379 članov, ki so izvolili 5 de- legatov. Volitve za glavno skupšči- no se vršijo na podlagi zadnjih demokratičnih pravil iz leta 1922. ZVU ni dopustila, da bi se sestav- vil nov naprednejši statut, ki bi upošteval tudi nove razmere in nastali položaj, zato smo morali vzeti stari statut, ki pa še ne od- govarja popolnosti zaradi nastali- lih sprememb. Omembe vredno pa je dejstvo, da se je skoraj po- lovica članstva vpisala zadnje mesece in to preko sindikalnih organizacij, predvsem Enotnih sindikatov, kar dokazuje, da ljudstvo hoče aktivno sodelovati v združništvu in postaviti za- družništvo na zdrave, demokrati- čne temelje.

Na nedeljski skupščini so v Gorici izvolili sledeče delegate: Jordana Gorjana, prof. Emila Muliča, Alessandra Malfattija, Mirka Pavlina, Viktorja Ježa. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Miliavec Marino, Ljubičič Cele- stin, Podberšič Franc, Poberaj Jožef, Bressan Ermenegildo, Gravnar Franc; za namestnike Gurtner Ermanno, Gravner Fi- lip, Bradaschia Alessandro, Mi- kluš Bruno, Čotar Ludvik in Battig Luigi.

Prva povojna skupščina starih in novih članov Delavskih zadrug je velik korak naprej v izgradnji novega združnega življenja. Vi- deli smo, da izvoljeni ljudje res predstavljajo zaupanje članstva, kar je porok boljšega poslovanja in demokratičnega razvoja.

Prosvetna konferenca v Brdih

Dne 12. t. m. so se sestali v sončnih Brdih zastopniki vseh briških prosvetnih društev. Na konferenci so bile prikazane vse težkoče, s katerimi so se morali boriti posamezna društva. Tudi kljub vsem oviram in neostati- kom je bilo prosvetno delo pre- cej razgibano. Iz poročil smo po- vzeli, da je v Brdih 14 prosvet- nih društev s skupno 10 mešani- mi zbori, 3 moškimi in enim ženskim. Nič čudnega, če šegavi, a čvrsti Bric ob vseh prilikah tako ljubi lepo pesem. Brda poseduje- jo 9 društvenih knjižnic z 832 knjigami. Prirejenih je bilo 28 društvenih prireditev, 6 okrajnih in 35 proslav.

V pričakovaju skorajšnje pri- ključitve k Jugoslaviji je zavzelo tudi prosvetno delo živahen po- dvig, tako da bo tudi v tem ozi- ru olajšano in izenačeno kultur- noprosvetno udejstvovanje z bra- ti cone B in Slovenije.

Razmah društvenega delova- nja bi bil še vidnejši, če bi Brici razpolagali s primernimi prostori. Sklenilo se je, da se bo v do- glednem času postavilo večji oder, ki bo lahko služil vsem briškim društvom. Ta iniciativa je vse hvale vredna in bilo bi prav in koristno, če bi jo upošte- vali tudi drugi okraj na Gori- škem.

Čeravno je ZVU in civilna po- licija ob vseh mogočih prilikah ovirala društveno delovanje, ven- dar so uspehi dobri. Nadejamo se, da bomo v svobodni domovi- ni še mnogo lepše napredovali.

GLAS IZ MESTA IN Z DEŽELE

Gorica

Zborovanje goriških žen

Sestanek goriških žena, ki se je vršil v nedeljo popoldne pri »Zvezdi«, je privabil lepo število tovarišic obeh narodnosti, ki so z zanimanjem sledile poročilom raznih referentk. Prijetno je iznenadil zborovalke obisk predsednika PNOO-ja, tov. Franceta Bevka, ki je prisostvoval sestanku. Tovariš Bevka je podal goriškim ženam lep nagovor, izrazil je priznanje njih delavnosti in požrtvovalnosti v preteklem letu, ki je stavilo slehernega izmed nas pred težke naloge. Kakor so goriško ljudstvo in v prvi vrsti goriške žene strnjeno nastopile za pravice mesta ter za pošteno ureditev narodnostnih mej, kar je upravičeno imelo svoj odmev v mednarodnem svetu, tako naj naše žene še v nadalje branijo svoje pravice. Uverjene naj bodo da nova Jugoslavija ne bo nikoli storila koraka ki bi bil nasproten z željami in težnjami goriških svobodoljubnih množic.

Članica mestne SIAU je podala jasno sliko o stanju v deželi, ki je nastalo pod ZVU in ki nasprotuje najelementarnejšim demokratičnim načelom. Zastopnica italijanskih žen je prikazala v svojem organizacijskem poročilu izvršeno delo ter pomanjkljivosti, ki jih je treba odstraniti.

V diskusiji, ki je bila živahna in zanimiva, so se zborovalke dotaknile sindikalnega uprašanja, kakor tudi vseh dnevnih perečih zadev, kot so druginja, voda in razsvetljava. V zvezi s slednjim so sklenile poslati na ZVU protestno pismo. V nadaljnjem se je obravnaval še zakon o podržavljenju privatnih podjetij in poglobitev v študij nove ustave LRS.

Zastopnica ASIZZ iz Trsta je pozdravila vrle Goričanke v imenu svojega mesta ter jim zahtevala naloge, ki jih imajo izvesti na socialnem, vzgojnem in kulturnem polju v bližnji bodočnosti.

V prisrčnem vzdušju in razpoloženju se je zaključil dobro uspel sestanek goriških žena.

Zahvala vzgledni vasi

Okrožni odbor E. S. za Goriško se zahvaljuje krajevni podružnici E. S. iz Bukovice, ki je darovala 14.000 kg drvi. Dejanje prebivalstva Bukovice naj bo vsem ostalim vasem zgled velike požrtvovalnosti.

Podgora

Smrtna kosa

V petek 10. t. m. smo spremili k večnemu počitku Jožefa Hvala znanega krojaškega mojstra v

naši vasi ter očeta zavednih sinov, ki so vsi sodelovali v Oč in pri partizanih. Pokojnik je oče predsednika KNOO in predsednika goriške zadruga. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, ki je pokojnika visoko cenila in ga bo ohranila v hvaležnem spominu. Domači pevci so zapeli pred hišo, v cerkvi in na pokopališču ganljive žalostinke.

Užaloščeni družini, posebno tov. Emilu, izrekamo naše iskreno sožalje.

Sovodnje

Finžgarjev „Divji lovec“ na društvenem odru

Popotnik, ki ga je zanesla pot v lepo sovodenjsko vas, se je kar začudil, ko je videl, da so se pridni domači diletantje v tako kratkem času naučili svoje ne lahke vloge in jo tudi dobro izvedli. Poglavje zase so krasne kulise, delo domačih umetnikov samoukov. Mladi igralci in igralko so se vživeli v igro ter so v prekrasni gorski sceneriji ob prepevanju domačih narodnih pesmi nazorno prikazali tipično življenje naše vasi, kakor ga je nakazal pisatelj.

Ugajala sta Gašper in Zavrtnik, kakor tudi kovač z njegovo ženo. Majda, Janez ter Tonček, kakor vsi ostali so pripomogli k uspehu te ljudske igre, katere so ponovili.

Vsa čast tov. Oskarju Vižintinu, ki se ni strašil truda, kakor tudi visokošolecu Ladotu Pahorju, ki je uporabil božične počitnice v to, da je v tako kratkem času pripravil igralce, da so v polni meri zadovoljili še tako kritično oko.

Neblo-Hruševlje

Skrbne in zavedne žene naših vasi

Na skrajni točki zapadnih Brd ležita naši vasi. Tega položaja se naše žene zavedajo in radi tega so se vedno živahno udeleževale v nabiralskih akcijah, kakor tudi na kulturnem polju. Kakor v času partizanskih borb, tako se tudi danes naše žene ob vseh prilikah izkazujejo s svojo dobrosrčnostjo in ljubeznijo do naše stvari. Za Novo leto so nabrale 2 l žganja, 8 kg piškotov, orehe ter večjo množino jajc, ki so jih odposlale vodstvu partizanske bolnice v Gorico.

Pred nekaj dnevi so videle na zemljevidu nesrečno in krivično francosko črto, ki bi jih ločila od skupne domovine. Seveda se s tem ne strinjajo in se ne bodo nikoli sprijaznile s to krivico, marveč se bodo še nadalje bori-

le, da se bo njih želja izpolnila in da bodo priključene k Titovi Jugoslaviji.

Saksid

Nočemo zaostati!

Vse vasi v mirenem okraju so pridno na delu, da bodo v bližnjem napovedanem trimesečnem tekmovanju na polju kulture in prosvete dosegli vedno večje uspehe. Tudi naša vas, ki je najmanjša v okraju, se je v tem oziru precej razgibala. Pod okriljem zaloškega prosvetnega društva smo uprizorili Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Ustanovili smo pripravljalni odbor, ki bo skrbel, da bomo v najkrajšem času dobili lastno prosvetno društvo. Prijavilo se je že 40 članov in zbrali smo tudi nekaj denarja v ta namen.

Gorjansko

Kulturno udejstvovanje

Preteklo nedeljo nas je domače prosvetno društvo »Ljudski oder« presenetilo z dvodejanko »Županova Micka«, ki je prav lepo izpadla. Vloge so bile dobro zasedene. Zraven igre so bile podane še razne deklaracije in pevske točke, ki so žele glasno odobranje od strani številnega občinstva. Med odmori in po prireditvi se je izkazal orkester iz Sv. Križa, ki je izpolnil posrečen program prireditve.

Deskle

Prireditev

Preteklo nedeljo so nas naše žene presenetile s prisrčno podano veselico, ki je kljub slabemu vremenu privabila mnogo gostov tudi iz okoliških vasi. Ugajala je igrice »Čašica kave« ter nastop malih sirot. Ženski in mešani zbor sta lepo zapela več pesmi, od katerih sta morala nekatere ponoviti.

Anhovo

Nastop delavcev na odru

Delavstvo naše tovarne cementa se vsestransko udejstvuje. V zadnjem času so zbrali med seboj 5000 lir, ki so jih namenili v prid šolskim knjižnicam. Pred kratkim pa so nas razvesilili z dobro uspešno prireditvijo. Igralci so se potrudili, da so naravno podali svoje vloge ter želi zasluženo odobranje. Tudi nastop moškega pevskega zbora je bil na dovršeni višini.

S to prireditvijo so anhovski delavci pokazali, da znajo enako dobro opraviti težko delo pri strojih in pečeh kakor tudi na odrskih deskah.

ga. Moje ustnice so se komaj dotaknile ljubezni.

Ljubezen pa je bila lepa in posvečena v borbi za naše ljudstvo. O ljubim me je bolj kot ljubijo največji ljudje, a je žrtvoval ta žar mladosti delu, ki ga je objelo vsega. Le včasih sredi poti mu je zagorelo v oči in stisnil je svoje ustnice k mojim. Ko so vdrl v tiskarno, se ni zbal. Branil me je s svojim telesom, dokler ga nislo pobilo do nezavesti. Potem, ko so ga odpeljali, se je le nasmehnil. V tistem nasmehu sem prebrala tisoč besed. Bil je zadnji nasmeh, ki sem ga poprej malokrat videla na tistih ustnicah, ki so tolikokrat trepetale v srdu. Matej se ni bal niti takrat, ko se je plazil tja, kjer je bila vsaka njegova minuta posvečena smrti. Ne boji se niti sedaj, če je živ, ko bo obsojen na smrt, na to prokletje, ki bo za vselej povežala njegove roke.

Tudi on je v enem izmed teh strahotnih prostorov. Tu je on, tu je on, prav nekje blizu med temi stenami. Slišim njegove korake, njegove misli, njegov glas.

Sosednja društva, ki bi lahko kaj več nudila, naj si vzamejo za zgled napredne tovariše iz tovarne.

Tolmin

Fizkulturno udejstvovanje

Na dan sv. Treh kraljev se je vršil v našem trgu šahovski turnir. Gostovala je skupina iz Ajdovščine in Vipave. Igralo se je na trinajstih šahovnicah. Dvojboj je bil silno zanimiv. Končni rezultat je bil neodločen, (6 1/2 : 6 1/2).

Istega dne se je odigral tudi namizni teniški turnir, katerega se je udeležila FD iz Ajdovščine.

Tekma je bila živahna in precej razgibana. Končno so Tolminci odnesli zmago s 7 : 4.

12. t. m. se je odigrala prijateljska nogometna tekma med moštvo garnizije J.A. v Tolminu in F.D. Tolmin. Zmago so odnesli naši borci s 3 goli proti 1. Poraz domačega moštva je bil več ali manj predviden. Vzrok poraza je iskati v nezadostni vzdržanosti, ki izvira v glavnem iz tega, da manjka domačim fizikulturnikom primerno igranje. Upamo, da bodo tolminski nogometaši belžili boljše uspehe, ko se bodo ti nedostatki odstranili.

Borjana

Vedno enaki

Pred nekaj dnevi so se ustavili v vaški gostilni en častnik in trije vojaki J.A. Mimo je privozil ameriški jeep, v katerem je sedelo pet vojakov, ki so bili že več kot »v ročkah«. Z naperjenimi puškami so stopili v gostilno in legitimirali naše borce. Ker so imeli naši tovariši vse papirje v redu, so odšli odkoder so prišli!

18. t. m. so prišli v vas štirje civilni policisti, skupno z ameriškim vojakom. Napravili so preiskavo pri Barbari Spoladi in odnesli vse, kar je izgledalo, da je ameriškega izvosa, čeravno se je gotove stvari dobilo tudi pri aprovacijah.

Srpenica

Kulturna prireditev

Na pobudo prosvetnega društva »Stol« smo imeli preteklo nedeljo v naši vasi prireditev. Čeravno so nekateri igralci prvič nastopili, so vendar dobro izvedli svoje vloge. Na sporedu je bila Lipahova veseloigra »Glavni dobitke«. Pevski zbor je ob otvoritvi zapel Volaričevo »Slovan na dan«.

Vsako noč prihaja k meni. Iz teme se svetlika tisti okrvavljeni obraz, ki sem ga gledala poslednjikrat, ali pa je obraz bled kot mrličev. Ranjene ustnice šepetajo: »Zopet so me topli, sestra. Nisem jim izdal besedice. Ne bodo priklicali z nasiljem ime naših z mojih ustnic. V meni je malo še krvi, a upanje je nezmagljivo. Ne bodo odtrgali z zemlje onih, ki so se zagrizli v bregove morja. Ne boj se jih, sestra. In če nama izpijejo kri — vampirji nasilja, duše nama ne bodo izpilile.«

Ha, Nina, kako si mogla umeti ti vse to. Niti sanja se ti ne o našem ljudstvu, ki ga tisočkrat bolj ljubim kot ti svojega. Ukazano ti je, da me spraviš v blazno pripravljenost, v kateri bi priznala vse. Imenuješ me izdajalko in poccestnico. Budiš me devetkrat v noči. Kot strah prihajaš v moje celice. Rogaš se s spačenim licem nad mojimi očmi. Ha, Nina, in če prideš tisočkrat kot strah, vedi, da tudi v blaznosti ne bom izpovedala. Niti blaznosti ne bo ubila vere v meni. Še v

Ladra

Mladinski dom

Minulo nedeljo je mladina naše vasi otvorila svoj dom. Zapeli so več pesmi, nakar je vaška tajnica spregovorila vsem navzočim. Po otvoritvi so vsi navzoči študirali Ustavo LR Slovenije.

Sužid

Pionirska prireditev

Naši najmlajši so nas presenetili z lepo kulturno prireditvijo. Predvajali so enodejanko »Sne-guljčica« ter podali zborna recitacijo »Samo milijon nas je«. Za smeh in dobro voljo je poskrbela skupina prosvetnega društva »Matajur« z burko »Postopač«.

Pomoč najpotrebnejšim

Vaščani in v prvi vrsti naše žene so z velikim razumevanjem priskočile na pomoč našim ustanovam ter so ob raznih prilikah nabrale lepe zneske. Čisti dobiček tombole je znašal 3250 lir, s katerim so bili obdarovani siromašni otroci. Silvestrovje je izkazalo 4500 lir dobička, od katerega so nakazali Dijaški matici 1000 lir in 1000 lir političnim preganjancem v goriških zaporih. Nabavili smo si tudi vaško zastavo, ki nas je stala 1825 lir. V Novo leto smo stopili s polnim upanjem, da se naše želje izpolnijo, da ni več daleč dan, ki nam bo prinesel priključitev k FLRJ.

DOBRA SRCA

Tov. Stane in Meri Černigoj iz Gorice sta darovala namesto cvečja na grob pokojnega strica Jožefa Hvale 1000 lir za socialno skrbstvo.

Lovci! Rejci domačih živali!

Predno prodate surove kože, pridite k nam

v GORICO

Obrtno strojenje kože

Piazza N. Tommaseo, 7 (Placuta)

Prepričali se boste, da plačujemo najvišje cene za kože.

Strojenje kože, krzna ter vsa druga dela spadajoča v to stroko.

MAGAJNA BOGOMIR

REGINA COELI

Zaprosil sem Zoro, naj mi pove, kako je bilo takrat, ko so jo zaprli skoraj za leto dni v Regina Coeli. Zora pa je molčala, po pogled ji je zbežal nekam daleč, za hip se je prikazal v njenih zenicah ogenj, ki sem ga opazil malokdaj.

Vzpela sem se k lini in gledam na Janikul. Jesen umira. Pomlad je umrla to leto. To leto? Strahotno dolge so ure. Teko polagoma — te ure. Vsaka je kot blazna večnost. Umrlo je poletje. Kdaj? Sedaj umira jesen. Več kot eno življenje je dolgo to prokletno leto. Kot eno življenje? Kot eno dolgo neskončno umiranje. Stara sem sedemnajst let. V tej dobi so deklice polne solnca in ljubezni. Jaz pa živim blazno življenje, stisnjeno v mrzli objem umiranja, smrti.

Tako umira polagoma jesen. Tudi zunaj. Gledam na Janikul. Z dreves padajo listi — kadar koli se vzpenem k lini — padao listi — rumeni — mrtvi. Padajo neslišno in žalostno. Garibaldi-jev spomenik je pokrit z rumeni-

mi listi. Nekam v daljne dni se je izgubila mladost, koprnenje, smeh. Starka sem stara sedemnajst let. Zame ni ljubezni in koprnenja.

V sivem steklu okna vidim svoj obraz. Jok je zarisal črne lise pod očmi. Tema je napodila rdečico z lic, ki so čudno bela kot barva voska, kot barva mrliča. Blaznost sije v zenicah in se bojim gledati vanje, v teh zenicah, ki so živo gorele izza sinjega okvirčka nekoč.

Sestra Nina mi je prepovedala vzpenjati se k lini. Grozila mi je zopet s celico za poccestnico. Bojim se te služabnice nasilja. Grdi me z besedami, ki jih nisem slišala nikdar poprej. Kako je mogla govoriti tiste besede, ona, ki bi morala biti služabnica Bo-

blaznosti ne bom pozabila bregov in morja in ti bom kričala v obraz ime nezmagljivega Mateja.

Pred celico stopajo pazniki. Vrste se drug za drugim. Ne smejo v celice, a njihove duše kriče v pohoti. Strme skozi odprtino v vratih. Gledam v te proklete oči. Vsa korak, vsak gib roke, vsak dvig prsi so izmerile te proklete oči. Telo mi trepetava v jezi. Kričala bi v odprtino — kričala. Molčim. Prestavili bi me potem v ono celico poccestnic, kjer sem bila prvi dan. Postavili so me sedemnajstletno med ostarele izmognane izgubljenke ceste. Završile so, ko so me pripeljali med nje. Vsa kopicca se je zagnala proti meni.

Od trpljenja in strasti izživete misli so hotele imeti mene, ki nisem nikdar vedela o strahotah tistih duš. Jokala sem in s klici sem prosila, naj me puste. Razbesnele so golčale k meni. Bila sem s pestmi v razjedene obraze, v zabuhla lica, v strahotne oči. Odrivala sem roke, ki so grabile po meni, dokler ni prišla se-

FIZKULTURA

Tek čez drn in strn za prvenstvo goriškega okrožja

Koordinacijski odbor ZDTV za goriško okrožje priredi v nedeljo, 26. t. m. popoldne v Štandrežu pri Gorici tek čez drn in strn za prvenstvo goriškega okrožja.

Tekmovalo se bo na sledečih progah:

Mladinci od 15 do 17 let na progi 1000 m.

Mladinci od 17 let dalje na progi 2500 m.

Mladinke od 15 do 18 let na progi 800 m.

Mladinke od 18 let dalje na progi 800 m.

Zbirališče tekmovalcev je v štandrežu, v dvorani Briško, ob 1. uri popoldne.

Prijave se sprejemajo do sobote 25. t. m. pri Koordinacijskem odboru ZDTV za Goriško.

Prva številka letošnjega »Vestnika« ima zanimivo telesnovzgojno prilogo.

Sezite po njem!

Prijateljski šahovski match v Gorici

V nedeljo, 19. januarja se je vršil v Gorici prijateljski šahovski match dveh goriških klubov, ki sta se sestala na pobudo šahovskega odseka pri okrožnem odboru SPZ za Goriško.

Preizkušali sta se na šestih deskah dve najmočnejši skupini na Goriškem in sicer šestorica šahovskega kluba iz Gorice z ono mladoustavljeno šahovskega odseka v Renčah.

Turnir je bil zelo zanimiv ter je pokazal par dobrih igralcev. Šahovski odsek iz Renč se je ustanovil šele pred kratkim časom, v času dvomesečnega tekmovalstva, je pa v tem kratkem času napravil lep korak v razvoju.

Končni rezultat je bil 4 1/2 : 1 1/2 za Gorico. Posamezne igre so se vršila po redu kot sledi:

Renče	Gorica
Vičič	1/2 : 1/2 Zadnek
Mozetič	0 : 1 Uršič
Znidarčič	0 : 1 Valtrič
Žigon R.	0 : 1 Vogrič
Žigon F.	1 : 0 Pavšič
Mozetič A	0 : 1 Bavdaž ml.

stra Nina in me odpeljala v to celico.

Dvignila sem se zopet k lini. Roke so odrevenele od truda in komaj še visi telo na železni mreži, toda oči se ne utrudijo. Čez in čez so zunaj pokrita tla z rumeno odejo. Mislim v drage pokrajine. V njih je zima sedaj. Vetrovi potujejo preko brd, preko čeri in golega brinja. Mati sedi na ognjišču. Na njenem obrazu ni več toplega nasmeha. Ustnice stiska krčevito, da bi bol duše ne zakričala glasno. V večerih prihajajo k njej. Ni več pesmi tam, kot je bila nekoč. In če bi peli, bi bila pesem težka in nevesela. Ko je ugrabljena svaobodna beseda, ne more biti pe sem več vesela. Nasilje je stisnilo duše tisočerm dragim v t. mo. Ukradli so besedo in smeh. Človeka hočejo izpremeniti v žival in ga vladati potem po svoji volji. Matej je umel in razmotril besedo stotisočkrat. Pomagala sem mu noč in dan. Sedaj pa ga ni, ki bi jim delil besedo v upanju in svobodi. V brezdelje sem obsojena. Roke so mi obdali z

Goriška slikarja razstavljata v Trstu

Preteklo soboto je bila otvorjena v Trstu razstava umetniških del goriških slikarjev tov. Saksida Rudolfa in Kocjančiča Romeja. Dela so razstavljena v galeriji della Strega v ulici S. Maurizio 12. Razstavljena so tihožitja, pokrajine, grafična dela ter razne kompozicije.

Razstava je odprta ob delavniških od 16.30 do 19.30 in ob nedeljah od 10. do 13. ure popoldne. Zaključni se 2. februarja.

DAROVI

Za tovariše, ki so zaprti v goriških zaporih so zavedni vaščani iz Čezsoče darovali 6000 lir ter večjo količino maslenega kruha. V isti namen so prispevali prebivalci Srpenice 3500 lir. V imenu tovarišev, ki so v zaporu, se vsem človekoljubnim darovalcem iskreno zahvaljujemo.

—:—

Namesto venca na grob dragega pokojnika so nečaki pok. Jožefa Hvale darovali za vojne sirote 3500 lir.

Za albanske poplavljenice

Goriško ljudstvo se je s hvalevredno požrtvovalnostjo spomnilo težko prizadetega albanskega naroda, ki ga je zadela elementarna nesreča. Iz poročil, ki smo jih prejeli, je razvidno, da je bilo do sedaj nabranih 200.779 lir. Podrobnejše poročilo prihodnjič.

Zimska nagrada brezposelnim

Zavezniška vojaška uprava je podaljšala rok za vložitev prošenj za zimsko nagrado brezposelnim, ki so vpisani pri Uradu za delo z dnem 1. sept. 1946 in pristojni v cono A. Rok se podaljšuje do 31. jan. t. l.

POSESTNIKOM TRAKTORJEV

Vsi posestniki traktorjev, ki so brez odobritvene knjižice (zdece knjižice) morajo predložiti prošnjo, pisano na kolekovaneu papirju za L. 8 in naslovljeno na: »Direzione dell'Ispettorato Compartimentale per la Motorizza-

okovi. Ne smem govoriti. In če bi bila kričala, bi se besede ubile v teh mračnih stenah. Ne bi jih slišali bratje in sestre v dragih pokrajinah.

Umiranje se je polastilo moje duše. Ne bo mi dano, da bi dvignila desnico in udarila s vražnika v lice; ne bo mi dano, da bi bila Judit. Majhna in nepozna na bom umirala v teh mračnih grobovih. Umreti bo mora! tudi on, Matej, nikdar ustrašljivi m'adec, ki se je boril z dušo proti nasilju. Ne bom mu mogla vtiniti zadnjega poljuba na okrvvljene ustnice. Upornega bodo gnali sivega volka kamnitih pokrajin med čeri in mu razbili sree. Toda tudi v zadnjem hipu ne bo umrlo sovraštvo, ne bo poginila sila v njegovih očeh. Težko in grenko je upanje. Ta zemlja ne bo skrunila njegovega trupla. Ubili bodo Mateja v domačih čerih. Burja bo napojila z vonjem njegove krvi duše zmagljiivega ljudstva. Pretilo bo skalovje, pod katerim bo ležal, to sivo večno živo skalovje.

(Nadaljevanje prih.)

zione Civile di Trieste«, tekoma torka 28. t. m. Prošnjo je izročiti Odseku U.K.M. v Gorici (pri Kmetijskem nadzorništvu).

Opozarja se, da traktorji brez odobritvenih knjižic se bodo mogli biti vpisani v Odsek UKM in ne bodo imeli vsled tega pravice do dviganja goriva in maščob.

DELITEV RIŽA

Goriški okrožni odsek prehrane javlja, da se je 24. t. m. začela delitev 1 (enega) kilograma riža na osebo za vse skupine odjemalcev goriškega okrožja.

Za imenovano delitev se rabi XI odrezek testenin štirimesečne živilske nakaznice. Cena: 70 lir kg.

Razni za prestopke proti odredbam o rabi električne energije v goriški pokrajini

Kakor že v mestu Gorici, so bili tudi na deželi izdani ukrepi proti prestopkom odredb ZVU, glede omejitve potrošnje toka.

Neki skupini takih prestopnikov je že bila ukinjena dobava energije za en teden in sicer za pogon, kurjavo in razsvetljava. Kontrola se nadaljuje.

Opozarja se, da predvideva odredba guvernerja ZVU v primeru ponovnega prestopka ukinitve toka za dva ali še več tednov, poleg drugih ostrih ukrepov s strani zavezniškega vojaškega sodišča, med katerimi tudi zaplenitev električnih priprav.

Pripominja se nadalje, da ne bo mogoče doseči zboljšanja stanja v dobavi električnega toka in posebno v frekvenci in napetosti, dokler ne bo potrošnja znižana na količino, ki jo je določila odredba ZVU. Samo pod temi pogoji bodo lahko zadovoljivo obratovala industrijska in obrtna podjetja, čeprav z omejenim urnikom.

Vsi potrošniki naj se torej zavedajo, da so zlorabe posameznikov vedno v škodo skupnosti.

Drobne novice

* Po odkritju orožja v Trziču in Trstu je vojaška policija pred dnevi odkrila orožje tudi v Pulju. Našla ga je v seniku nekoga Pozzija v ulici Alpi Giulie. Odkrila je več strojníc in zaboju municije.

* V Oslu se je pričela razprava proti gestapovcu Oskarju Hansu, ki je odgovoren za smrt več sto norveških rodoljubov.

* V Sovjetski zvezi kandidirajo pomembni sovjetski pisatelji in pesniki. Med njimi so Boris Gorbator, Mihael Isakovski, Aleseja Šurkova, Kostilev, ukrajinski pesnik Tičin, armenski pesnik Unič in mnogi drugi.

* Stotine Kmečkih organizacij Mikolajczykove stranke se je odločilo, potem ko so spregledale njeno izdajalsko vlogo, zapustiti jo in se priključiti demokratičnemu bloku.

* Čete demokratične armade v Grčiji napredujejo. Razdrle so železniško progo med Solunom in Dramo ter med Lariso in Volosom v Tesaliji. Tudi na otoku Rodosu se vršijo boji.

* V dvorani »Doma sindikatov« (bivša Delavska zbornica) so otvorili radio razstavo, ki prikazuje razvoj in uporabo radio-tehnike.

Cene Vipotnik:

Prva pesem Šimna Sirotnika

Spoznaj me, brat! Jaz sem. Sirotnik. V laseh spi sapa pohorskih gozdov, noge so utrudili kamni Krasa, prebredel sem, še bredem vse do pasa trpljenje osivelo — tisoč let! Čez Triglav, preko Solle sem razpet, doma sem, a le iščem pot domov.

Skozmé poglej in se načudi: ogromna kaplja, skrepeneli slap krvi in solz in slutenj vseh vekov, v težaške prsi mi visi — srce. in kot sinice po zorani grudi nemirno hrepenje čezenj gre.

Brat, me poznaš? Jaz sem. Sirotnik! Ded vsemu, kar je lemnega bilo, otrok vsega, kar svetlega prepno čez zemljo našo veličastni časi.

* Na progi med Grčijo in Turčijo je prekinjen železniški promet med Solunom in Aleksandropolisom. Sile grške demokratične armade so razstrelile most in podminirale del proge. Oddelki demokratične armade so napadli monarhofašiste v vasi Gravio, ob progi, ki pelje proti severu in je oddaljena samo 85 milj od Aten.

* V Grčiji je šest ministrov monarhofašistične vlade odstopilo. Med njimi je tudi Gonatas. Ministrski predsednik Tsaldaris je izjavil, da ostavka ne bo ime'a za posledico reorganizacijo kabineta. Kako dolgo še?

* V Madžarski so še pravčasno razkrinkali zaroto, ki je imela namen strmoglaviti sedanjo vlado. V zaroto je bil zapleten bivši minister za gradnje Mistet ter več diplomatskih predstavnikov v inozemstvu.

* V arabskih krogih v Kairu vedo povedati, da pripravlja Britanija v Libiji teren, da bi dobila varuštvo nad to deželo. Dan za dnem razširjajo Angleži z večimi metodami svoj vpliv v bivši italijanski koloniji Libiji; na ta način skušajo pripraviti vzpostavitve varuštva, ki naj bi ga OZN samo potrdila.

* Italija se vedno pogreza v inflacijo (preveč natiskanega denarja). Denarni obtok, ki je že v začetku oktobra ravnokar preteklega leta znašal 432 milijard, se bo po poslednjih vesteh iz Rima povečal spet za 27 milijard, ker je bila Banca d'Italia pooblaščenca, da izda nove vrednostne papirje in sicer 1.000.000 po 5000 in 2.200.000 po 10.000 lir. Splah pa nam ni znano na koliko je narastel obtok v času od oktobra do te najnovejše emisije.

* Proti nemškemu vojnemu zločincu Schachtu se bo vršila pri nemškem sodišču za denacifikacijo v Stuttgartu sodna razprava.

* Na Koroškem se bivši nacisti organizirajo v ilegalni organizaciji. Kljub pritožbam slovenskega prebivalstva se oblasti ne zganajo, da bi zatrle to podtalno rovarjenje. Orožništvo gleda z odobravanjem to zločinsko početje. Antifašistično slovensko prebivalstvo pa se še bolj odločno bori za priključitev k Jugoslaviji, ker vidi, da se bo samo tako rešilo fašističnega nasilja.

* V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani je bila te dni odprta prva povojna razstava ljubljanskega fotokluba. Razstavljenih je 160 del že starejših in mlajših fotomaterjev.

* Za ureditev hudounikov so porabili lani v Srbiji 15 milijonov dinarjev.

Naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj mož

Zoržut Anton, posestnik v Vedrijanu,

tragično preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 25. januarja 1947, ob 10. uri predpoldne v Vedrijanu.

Vedrijan, 25. januarja 1947.

Žalujoča žena, bratrance in ostali sorodniki

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ
Za list odgovarja ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: Gorica, Korzo Roosevelt, 33/II. — Izdaja lista je odobrena od A. I. S.
Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: »Primorski dnevnik«

VIPAVSKA VINARSKA ZADRUGA

PODRUŽNICA V GORICI
ulica Sv. Gabrijela štev. 7

Ima v zalogi pristna domača vina — briška, vipavska in kraški teran.

Velika izbira vermuta, marsale in raznih likerjev.

Gostilničarji, trgovci — poslužujte se domače trvdke!

BARVARNA

Kupuje po najvišjih cenah surove kože kun, lisic, jazbecov, mačk itd.

COMENSE

Vodja: LIANO ALDO
GORICA - Pred škotijo, 7
KRZNA ZA OPREME IN OBŠIVE

KRZNARSTVO

Strojenje kož divjih živali
Prvovrstno barvanje usnjenih plaščev